

Lucia Marthas Institute for Performing Arts | MIPA

Onderwijsregeling 2023-2024

Vooropleiding primair onderwijs | Voortgezet onderwijs

Deze regeling is vastgesteld door de Algemeen directeur van Lucia Marthas Institute for Performing Arts. Deze regeling treedt in werking op 1 september 2023.

Inhoudsopgave

0. Inleiding	1
0.1 Vooraf	1
0.2 Missie en visie	1
0.3 LMIPA MaCoÉtape (doorlopende leerlijn)	2
0.4 LMIPA Organogram	3
0.5 Algemene commissie	3
0.6 Studieleiding	3
0.7 Toelatingscommissie	4
0.8 Tentamencommissie	4
0.9 Instituutcommissie	4
0.10 Medische commissie	4
0.11 Bekostiging	5
0.12 Marthas Talent Foundation	5
1. De Vooropleiding	6
1.1 De Vooropleidingstrajecten	6
1.2 Opbouw van de Vooropleiding	7
1.3 Domeinen	8
1.4 Competenties	8
1.5 Competenties en domeinonderdelen per trede	9
1.5.1 Trede 1 en 1+ (primair onderwijs groep 3 en 4)	9
1.5.2 Trede 2 en 2+ (primair onderwijs groep 5 en 6)	9
1.5.3 Trede 3 en 3+ (primair onderwijs groep 7 en 8)	10
1.5.4 Trede 4 (voortgezet onderwijs klas 1)	11
1.5.5 Trede 5 (voortgezet onderwijs klas 2)	12
1.5.6 Trede 6 (voortgezet onderwijs klas 3)	13
1.5.7 Trede 7 (voortgezet onderwijs klas 4)	14
1.5.8 Trede 8 (voortgezet onderwijs klas 5 en 6)	15
2 Toelating	16
2.1 Auditierегeling	16
2.2 Toelatingscommissie	16
3 Onderwijsprogramma	17
3.1 Tredenpunten	17
3.2 Aanwezigheidsplicht	17
3.3 Leerbelasting	17
3.3.1 Leerbelasting trede 1 t/m 3	17
1.5.1 Leerbelasting treden 4 t/m 8*	18
3.4 Gedragscode tijdens het onderwijs	19
4 Beoordelingssystematiek	20
4.1 Competentiegerichte beoordelingssystematiek	20
4.1.1 Procedure	20
4.1.2 Normering en waardering	20
4.1.3 Procedure deel B	21
4.2 Overgangsregelingen, compensatie en beoordelingsnormen	21
4.2.1 Treden 1 t/m 5 (Vob, Vmb, Vtb, Vbb fase 1)	21
4.2.2 Treden 6 t/m 8 (bovenbouw)	22
4.3 Planning	22
4.4 Inschrijving tentamens	23
4.5 Herkansingen	23
4.6 Rechtsbescherming	23
5 Opleidingsadvies	24
5.1 Algemeen	24
5.2 Adviesmomenten	24
5.3 Advisering voor vervolgoopleidingen	24
5.4 Regeling "Groene Kaarten"	24

5.4.1	Uitleg regeling.....	24
5.4.2	Procedure	25
6	Stages & projecten.....	26
6.1	<i>Inleiding.....</i>	26
6.1.1	Verplichte deelname.....	26
6.1.2	Stagebegeleiding.....	26
6.2	<i>Vaste stages & projecten.....</i>	26
6.2.1	Project Integratie	26
6.2.2	Project Open Podium	26
6.2.3	Projecten voor trede 1 t/m 6.....	26
6.2.4	Projecten voor trede 7 en 8.....	26
7	Optredens	27

0. Inleiding

0.1 Vooraf

Dit is de Onderwijsregeling (hierna ook aangeduid als “OR”) van de Vooropleiding van de Marthas Institute for Performing Arts. Deze opleiding maakt onderdeel uit de afdeling “Voortrajecten” van het Lucia Marthas Institute for Performing Arts (hierna ook aangeduid als “LMIPA”). LMIPA is een onderwijsinstituut waarbinnen het Marthas Institute for Performing Arts, het Noorderpoort en de Hanzehogeschool tezamen een doorlopende leerlijn aanbieden op het gebied van de uitvoerende kunsten. Meer informatie over LMIPA en de doorlopende leerlijn vind je in hoofdstuk 0.3 van deze OR.

In de Onderwijsregeling wordt de inrichting van de onderwijs- en leerprocessen beschreven. Alle overige informatie, zoals data van Open dagen, vakanties, contactgegevens en huidige samenstellingen van de directie en diverse commissies, is te vinden in de **Planner**. De Planner wordt aan het begin van het leerjaar uitgereikt en wordt ook geplaatst op Mijn Dansvloer via www.luciamarthas.nl.

In het leerjaar 2023-2024 worden er in totaal vier verschillende vooropleidingstrajecten aangeboden. Zie voor een omschrijving van deze trajecten **hoofdstuk 1.2** van deze OR.

Overall waar in deze OR naar leerlingen als “hij” wordt verwezen, wordt uiteraard ook “zij” of “x” bedoeld.

0.2 Missie en visie

Het Lucia Marthas Institute for Performing Arts is een opleidingsinstituut, bestaande uit opleidingen op verschillende niveaus, die alle gericht zijn op de *performing arts* (uitvoerende kunsten). Binnen deze opleidingen worden leerlingen en studenten opgeleid voor het nationale en internationale werkveld van de *performing arts*, met name voor dans, musical en muziektheater. Dit werkveld vormt een belangrijk onderdeel van de hedendaagse podiumkunsten en heeft behoefte aan hoogopgeleide en breed inzetbare podiumkunstenaars en ook aan hoogopgeleide docenten in de performing arts.

De curricula van de opleidingen van LMIPA worden voortdurend geijkt aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt en geeft hiernaast blijk van een duidelijke, eigen benadering van onderwijs en leren. Deze benadering heeft zich inmiddels bewezen, zoals blijkt uit de waardering door afgestudeerden, het werkveld, visiterende instellingen en de overheid.

LMIPA wil een eigentijds, innovatief, laagdrempelig en multicultureel opleidingsinstituut zijn. Talent staat centraal. In een inspirerend klimaat halen gedreven leerlingen, studenten en bevlogen docenten het beste uit zichzelf en uit elkaar, als kunstenaar én als docent als. Kortom, de missie van LMIPA luidt:

Waar talent excelleert

Bij deze missie hoort ook een visie, waarin LMIPA zijn ambitie voor de toekomst verwoordt:

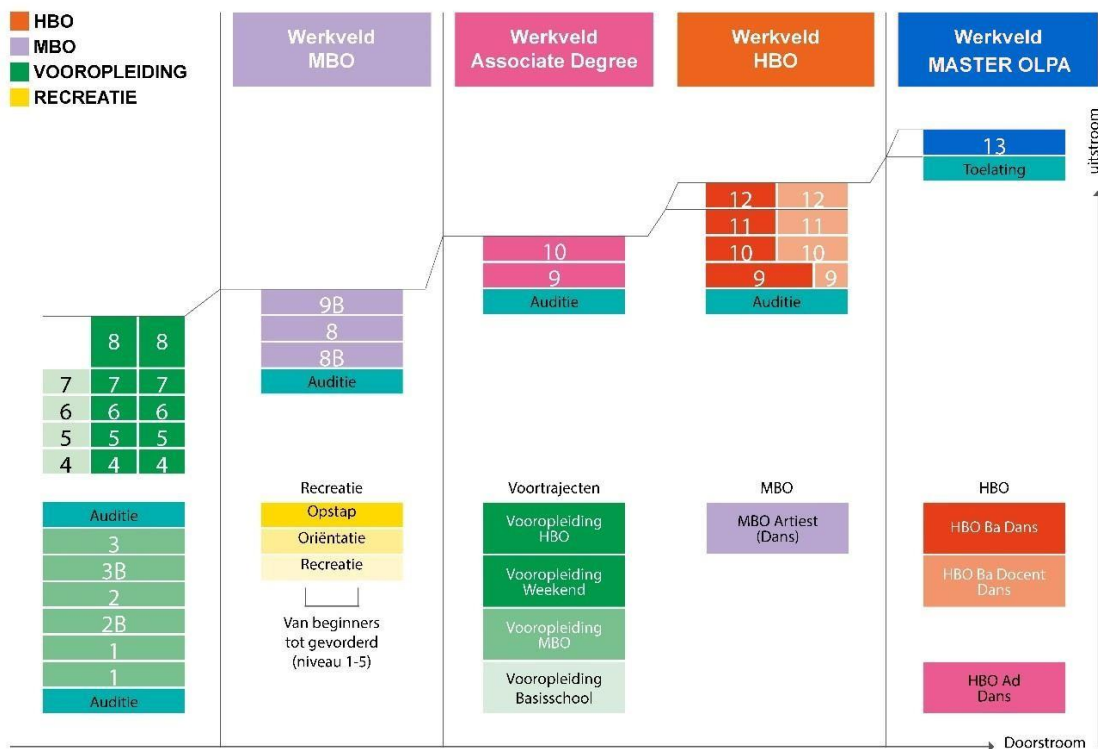
LMIPA wil de onbetwiste hofleverancier zijn en blijven voor het werkveld van de *performing arts* en een flexibel, inzichtelijk, doorlopend en volledig geïntegreerd curriculum aanbieden voor leerlingen en studenten in de Vooropleiding, het Mbo, het Hbo tot en met Hbo-masteropleiding.

0.3 LMIPA MaCoÉtape (doorlopende leerlijn)

LMIPA heeft gekozen voor een doorlopende leerlijn in treden. Hiermee is de meer gebruikelijke indeling in jaren verlaten. Alle treden bij elkaar vormen een trap, die in principe van beneden af naar boven kan worden doorlopen: vanaf de Vooropleiding tot en met Master-opleidingen van LMIPA. De MaCoÉtape is hieronder afgebeeld als figuur 1.

Het Lucia Marthas Institute for Performing Arts heeft momenteel de volgende onderwijsafdelingen:

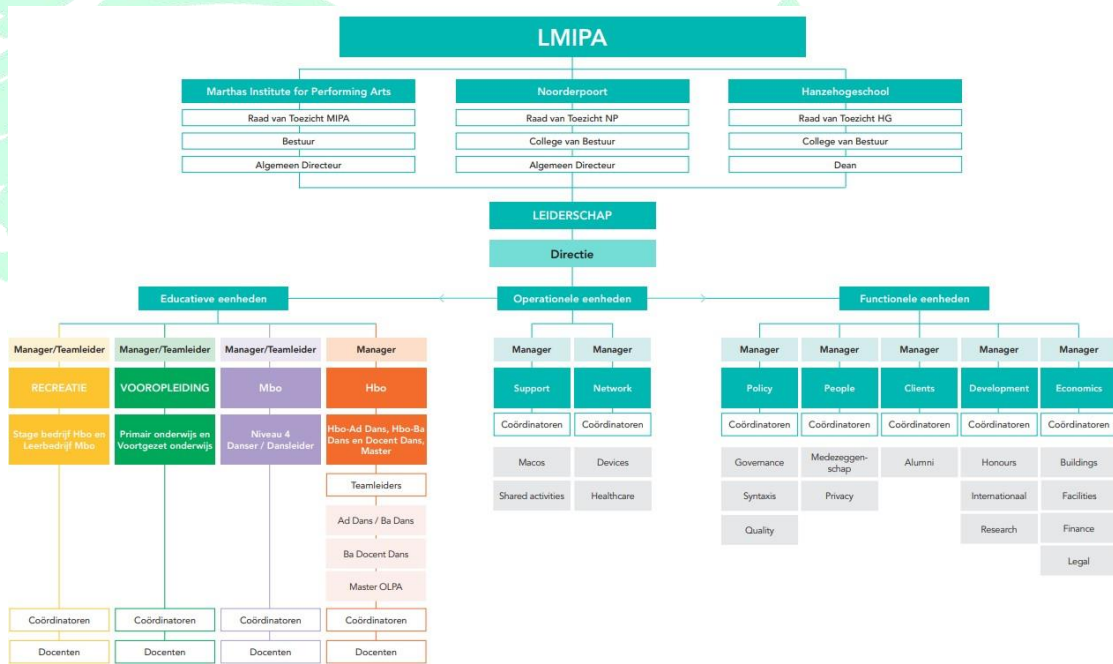
- **Voortrajecten** bestaande uit de Recreatie afdelingen en de Vooropleidingstrajecten. De Recreatie afdelingen fungeren als scouting van talent. De Vooropleiding bestaat uit vier trajecten (waarover verderop in deze OR meer): Vooropleiding Primair onderwijs, Vooropleiding Bovenbouw Naschools, Vooropleiding Mbo (geïntegreerd met vmbo) en Vooropleiding Hbo (geïntegreerd met havo/vwo);
- **Mbo** met één opleiding: Mbo Danser/Dansleider (niveau 4-opleiding);
- **Hbo** met drie opleidingen: Hbo-Associate degree Dans (tweejarig traject), Hbo-Bachelor Dans (vierjarig traject) en Hbo-Bachelor Docent Dans (vierjarig traject).
- **Master**: Professionele Master Operationeel Leiderschap in Performing Arts (tweejarig traject in deeltijd).

Figuur 1: LMIPA MaCoÉtape

0.4 LMIPA Organogram

Binnen het Lucia Marthas Institute for Performing Arts werken het Marthas Institute for Performing Arts, het Noorderpoort en de Hanzehogeschool Groningen met elkaar samen om de doorlopende leerlijn (de MaCoÉtape) aan te bieden. LMIPA 3 organisatorische eenheden: de educatieve eenheden (primair), oftewel het onderwijs van LMIPA, de functionele eenheden (secondair) en de operationele eenheden (tertair). De MaCoÉtape valt onder de educatieve eenheden.

Figuur 1: Organisatiestructuur LMIPA

0.5 Algemene commissie

De Algemene commissie beslist over de algemene zaken van het instituut, de medewerkers en leerlingen. Deze commissie bestaat uit de teamleiders van de verschillende opleidingen binnen LMIPA, de directie en de managers van de Functionele eenheden. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Leerlingen mogen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Algemene commissie niet deelnemen aan buitenschoolse optredens of audities. De Algemene commissie komt wekelijks bijeen (zie planner voor data). Aanvragen dienen voor vrijdag 12.00 uur voorafgaand aan de vergadering te worden gestuurd naar: algemenecommissie@luciamarthas.nl.

De secretaris van de gemene commissie bekijkt of de aanvraag gehonoreerd kan worden en communiceert hierover met de aanvrager binnen een week na behandeling van de aanvraag.

0.6 Studieleiding

De Studieleiding Vooropleiding bestaat uit de teamleider Vooropleiding en de afdelingscoördinatoren. De Studieleiding bespreekt leerlingenzaken en de dagelijkse gang van zaken binnen de Vooropleiding.

0.7 Toelatingscommissie

De Toelatingscommissie beslist over de toelating van nieuwe leerlingen. De Toelatingscommissie bestaat uit één lid van de directie (tevens voorzitter Toelatingscommissie), minimaal twee leden van de Algemene commissie, minimaal één afdelingscoördinator en één andere deskundige. Het aantal stemgerechtigde commissieleden voor de toelating is vijf. Zie 2.2 *Toelatingscommissie* van deze OR.

0.8 Tentamencommissie

In het leerjaar 2023-2024 wordt een Tentamencommissie voor de vooropleidingstrajecten ingesteld. De Tentamencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een leerling voldoet aan de voorwaarden die de Onderwijsregeling (hierna "OR") stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een bewijs hiervan (het rapport).

De Tentamencommissie heeft onder andere de volgende taken en bevoegdheden: het borgen van de kwaliteit van de tentamens; het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van één of meer tentamens en het behandelen van verzoeken en klachten van leerlingen inzake de toepassing van deze OR door beoordelaars.

0.9 Instituutcommissie

Sinds opleidingsjaar 2019-2020 heeft LMIPA een overkoepelende medezeggenschapscommissie onder de naam LMIPA instituutcommissie. Deze commissie bestaat uit leerling en student leden van alle opleidingen inclusief medewerkers. De leden hebben kennis en ervaring binnen de school en met het onderwijs. Daarmee zijn zij in staat de brug te vormen naar medeleerlingen of collega's. Zij halen bij hen agendapunten op, selecteren of deze relevant zijn voor IC, of beter met een studiebegeleider of coördinator besproken kunnen worden. Ook heeft de instituutcommissie een adviserende rol over veranderingen en verbeteringen. Leden van de IC kunnen zelf agendapunten inbrengen of wordt om advies gevraagd op door derden ingebrachte punten.

0.10 Medische commissie

De fysieke en mentale belasting binnen de vooropleiding is groot. Daarom heeft LMIPA een medisch team. Wekelijks is er een fysiotherapeut en een vertrouwenspersoon aanwezig, die hun eigen spreekuren hebben. De Medische commissie staat onder leiding van de schoolarts. Meer informatie medisch@luciamarthas.nl.

Alle afspraken lopen als eerste via de schoolarts.

0.11 Bekostiging

De Mbo- en Hbo-opleidingen die LMIPA aanbiedt ontvangen financiering van de Rijksoverheid. Dit zijn zogenaamde 'bekostigde opleidingen'.

De vooropleidingstrajecten die LMIPA aanbiedt, ontvangen geen rechtstreekse financiering van de Rijksoverheid. De vooropleidingen worden gefinancierd door lesgeld en een bijdrage van de Mbo- en Hbo-opleidingen. Het lesgeld wordt jaarlijks vastgesteld en zo laag mogelijk gehouden. Daarnaast is er een bijdrage van de Mbo- en de Hbo-opleidingen voor zover wettelijk toegestaan. Dit is echter ontoereikend om de intensieve Vooropleiding te financieren. Naast lesgeld en bijdragen vanuit de Mbo- en Hbo-opleidingen, is het daarom noodzakelijk dat sponsoren die LMIPA een warm hart toedragen, ook jaarlijks bijdragen doen aan de vooropleidingstrajecten.

In de huidige situatie laat de Rijksoverheid de financiering van de Vooropleiding geheel over aan LMIPA. Om verschillende redenen is dit een vreemde en onwenselijke situatie. De Mbo- en Hbo-opleidingen kunnen alleen maar bestaan doordat er ook een Vooropleiding is. Daarom is LMIPA al jaren bezig om de Rijksoverheid ervan te overtuigen dat zij ook rechtstreeks en substantieel behoort bij te dragen aan de financiering van de Vooropleidingstrajecten in Nederland.

0.12 Marthas Talent Foundation

De Marthas Talent Foundation is opgericht in 2014. De Marthas Talent Foundation werft fondsen om leerlingen, studenten en medewerkers een steuntje in de rug te kunnen bieden en onderwijsactiviteiten mogelijk te maken. Een talent kan immers alleen excelleren als de middelen toereikend zijn en de omgeving motiverend is. De reguliere bekostiging van het onderwijs biedt hiervoor soms te weinig ruimte. Daarom geeft de Marthas Talent Foundation financiële steun voor zowel individuele talenten als specifieke projecten die als doel hebben talent te laten excelleren. De Marthas Talent Foundation richt zich alleen op ondersteuning van leerlingen, studenten, medewerkers, activiteiten en projecten die gelieerd zijn aan LMIPA.

1. De Vooropleiding

1.1 De Vooropleidingstrajecten

Eén van de focuspunten van LMIPA is altijd de Vooropleiding geweest. De Vooropleiding is niet alleen van groot belang voor het opleiden van kinderen en jeugd. De Vooropleiding kan dan ook worden gezien als het hart van de organisatie, van waaruit doorstroom wordt gecreëerd naar het Mbo en het Hbo.

Een leerling wordt na auditie in de trede geplaatst die overeenkomt met zijn reguliere onderwijsgroep of -klas. Er is binnen een trede sprake van niveaudifferentiatie; zo zijn er **reguliere klassen** en **basisklassen**. De **basisklassen** zijn voor leerlingen die wel het talent, maar nog niet het gewenste niveau hebben (dit geldt niet voor het geïntegreerde traject).

Daarnaast kan binnen de Vooropleiding onderscheid worden gemaakt tussen geïntegreerde trajecten en niet-geïntegreerde trajecten. Binnen de **geïntegreerde** trajecten volgen leerlingen de Vooropleiding aan LMIPA geïntegreerd in hun normale schoolprogramma op vmbo-, havo- of vwo-niveau. Deze trajecten worden momenteel in Amsterdam en Groningen aangeboden. Voor deze trajecten is door de overheid een DAMU-licentie¹ afgegeven. Deze licentie geeft de voortgezet onderwijsinstelling de mogelijkheid om leerlingen vrijstellingen te geven voor bepaalde leerstof en lesuren. Ook kan de school de examinering aanpassen.

Bij **niet-geïntegreerde** vooropleidingstrajecten worden de lessen buiten de reguliere schooltijden verzorgd. Momenteel worden deze trajecten in Amsterdam, Groningen, Rotterdam en Den Haag aangeboden.

In 2023-2024 vindt er een onderzoek plaats in hoeverre en waar er uitbreiding op de vooropleidingstrajecten gerealiseerd zou kunnen worden.

LMIPA is voorstander van een gezamenlijke talentschool voor sport- en performing arts talenten. Om dit te kunnen realiseren is de zogenaamde T-PAS school in ontwikkeling. Hier volgen talenten op allerlei gebieden een zo groot mogelijk deel van het onderwijscurriculum samen. Op de T-PAS Scholen is performing arts onderdeel van het reguliere programma, ook voor de sporters, en is sport onderdeel van het reguliere programma, ook voor de podiumkunstenaars. Het is een plek waar deze talenten kennis maken met en leren van elkaar en elkaars talenten.

Binnen LMIPA worden de volgende vier verschillende Vooropleidingstrajecten aangeboden:

- **Vob/Vmb/Vtb**: vooropleidingstraject voor primair onderwijs (Vpo). Leerlingen worden per groep ingedeeld: Onderbouw (groep 3 en 4), Middenbouw (groep 5 en 6) en Tussenbouw (groep 7 en 8). De lessen worden na schooltijd en op zaterdag verzorgd aan LMIPA.
- **VbbN**: voorbereiding bovenbouw (Vbb) voortgezet onderwijs. Niet-geïntegreerd vooropleidingstraject voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Deze vooropleiding wordt naschools (N) aangeboden. Getalenteerde leerlingen volgen 10 tot 12 uur per week lessen aan LMIPA.

¹ De Beleidsregel verstrekking DAMU-licentie VO is bedoeld voor leerlingen die een reëel perspectief hebben op een doorstroom naar een dansvak- of muziekvakopleiding. De beleidsregel biedt daartoe aangewezen vo-scholen de mogelijkheid om te kunnen afwijken van de wettelijke inrichtings- en examenvoorschriften voor het voortgezet onderwijs. Voor meer informatie zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2013-15595.html>

- **VbbM:** vooropleiding voortgezet onderwijs (Vvo) ter voorbereiding op Mbo (M). Vooropleidingstraject op dagelijkse basis naast regulier vmbo-onderwijs. LMIPA biedt met VbbM een gerichte voorbereiding op doorstroom naar het Mbo-kunstonderwijs.
- **VbbH:** vooropleiding voortgezet onderwijs (Vvo) ter voorbereiding op Hbo (H). Vooropleidingstraject op dagelijkse basis naast regulier havo-/vwo-onderwijs. Getalenteerde havo- of vwo-leerlingen kunnen geïntegreerd in hun normale schoolprogramma aan de DAMU-school het vooropleidingstraject aan LMIPA volgen. Dit voortraject is gericht op doorstroom naar het hbo-kunstonderwijs.

Zoals in onderstaande tabel is te zien zijn deze trajecten op verschillende locaties in Nederland te volgen.

Opleiding:	Georganiseerd door:
Amsterdam	
VobA/VmbA/VtbA (primair onderwijs)	MIPA
VbbnA (niet-geïntegreerde vo)	MIPA
VbbhA (geïntegreerde vo)	MIPA & Gerrit van der Veen
VbbmA (geïntegreerde vo)	MIPA & Zuiderlicht College
Groningen	
Vob/vmb/vtb (primair onderwijs)	MIPA
Vbbn (niet-geïntegreerde vo)	MIPA
Rotterdam	
VobR/VmbR/WtbR (primair onderwijs)	MIPA
VbbNR (niet-geïntegreerde vo)	MIPA
VbbMR/WbbHR (geïntegreerde vo)	MIPA & Thorbecke Voortgezet Onderwijs
Den Haag	
VobDH/VmbDH/VtbDH (primair onderwijs)	MIPA
VbbNDH (niet-geïntegreerde vo)	MIPA & Segbroek College

1.2 Opbouw van de Vooropleiding

De Vooropleiding als geheel functioneert als voorbereiding op een vervolgopleiding op mbo- of hbo-niveau. Het curriculum moet voor alle leerlingen waardevol zijn. Ook al stroomt een leerling niet door naar een opleiding binnen performing arts, deze vooropleiding is ten allen tijde van toegevoegde waarde voor de ontwikkeling. Elke onderwijstrede (zie figuur 1) heeft daarnaast een apart doel:

- **Doel treden 1 t/m 3: Vind ik het leuk en kan ik het?**

De functie van treden 1, 2 en 3 is het ontwikkelen van plezier in dans en zang. Binnen het onderwijs wordt een technische basis gelegd in zowel dans als zang. En tevens wordt het fysieke instrument (lichaam en geest) getraind voor de performing arts. Het geboden onderwijs heeft dan ook als doel de leerling te laten zien dat dans en zang leuk zijn en hem te laten ontdekken of hij dat ook zo ervaart.

- **Doel treden 4 en 5: Kan ik het en durf ik het?**

In de bovenbouwtraden 4 en 5 wordt ervan uitgegaan dat de leerling inmiddels heeft kunnen bepalen of hij daadwerkelijk plezier heeft in dans en zang en of het talent genoeg is. Binnen het onderwijs wordt er gewerkt aan de verbetering van de ambachtelijke vaardigheden, kennis houding en kunstzinnigheid.

- **Doel treden 6 t/m 8: Oriëntatie, verdieping en voorbereiding**

In de hoogste treden van de bovenbouw wordt, naast de verdere ontwikkeling van de ambachtelijke vaardigheden, de leerling geconfronteerd met de vraag of hij het ook aankan, durft én de wil heeft om een vervolgopleiding binnen de podiumkunsten te gaan volgen. Het onderwijs in deze treden besteedt veel aandacht aan faalangst, het presteren onder druk en ambachtelijke en fysieke vaardigheden en kennis.

1.3 Domeinen

Het onderwijs is verdeeld in drie domeinen: Basis, Kern en Flex domein. In het Basis domein staat de beheersing van de danstechnische domeinonderdelen centraal. In het Kern domein wordt een brug wordt geslagen tussen de techniek en de verschillende dansstijlen. Hoe verder een leerling in de Vooropleiding komt, hoe groter het aandeel van het Kern domein in het lesprogramma wordt. In het Flex domein is ruimte voor vakken die aansluiten op de interesses en ontwikkelbehoeften van de leerlingen.

1.4 Competenties

De inrichting van het curriculum van de Vooropleiding van LMIPA is afgestemd op het niveau dat vereist is om te kunnen beginnen aan de opleidingen Mbo Danser, Hbo-Associate Degree Dans, Hbo-Bachelor Dans of Hbo-Bachelor Docent Dans. De leerling werkt dus tijdens zijn vooropleidingstraject aan het ontwikkelen en verwerven van de competenties, die hij nodig heeft om aan een vervolgopleiding te kunnen beginnen.

Onder een competentie wordt verstaan: het duurzaam ontwikkelbare en meetbare vermogen van een leerling om als danser/podiumkunstenaar/docent dans in een relevante arbeidssituatie de gewenste prestatie te leveren.² Een competentie bestaat traditiegetrouw uit drie elementen: **kennis, vaardigheden en houding**. Daaraan heeft LMIPA een vierde, voor het werkveld essentiële, zij het binnen het hoger onderwijs ook controversiële component toegevoegd: **kunstsinnigheid**.

Op basis van de bestaande landelijk vastgestelde eindcompetenties voor het mbo en het hbo heeft LMIPA ook voor de Vooropleiding per trede eindcompetenties geformuleerd. Deze worden binnen LMIPA **tredenscompetenties** genoemd. De tredenscompetenties geven het niveau aan waarop de leerling na afsluiting van de trede zich minimaal moet bevinden. De tredenscompetenties fungeren tegelijkertijd als beoordelingskader. Dit betekent dat de beoordelingscommissie tijdens de toetsen altijd goed kijkt of de leerlingen de tredenscompetenties hebben verworven.

² M. Mulder en J. Scheurer, *Competentieontwikkeling in organisaties: gewikt en gewogen* (Den Haag: Stichting Management Studies 2001).

1.5 Competenties en domeinonderdelen per trede

Hierna volgt een beschrijving van de acht treden van de Vooropleiding met de bijbehorende competenties en domeinonderdelen.

1.5.1 Trede 1 en 1+ (primair onderwijs groep 3 en 4)

<p>Tredencompetenties:</p> <p>Ambachtelijk De leerling maakt zich, op aanwijzing van de docent, de basisvaardigheden eigen.</p> <p>Creërend/artistiek De leerling geeft op aanwijzing van de docent vorm aan artistieke ideeën in de vorm van dans en zang.</p> <p>Lerend en ontwikkelbaar talent ("Q's") De leerling leert graag binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang en toont ontwikkeling binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien.</p>	<p>Domeinonderdelen: (B): Basis domein, (K): Kern domein, (F): Flex domein</p> <p>Ballet (B) Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.</p> <p>MET (F) Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.</p> <p>Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K) PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.</p> <p>Project Integratie (Eindpresentatie) (F) Bij het Project Integratie wordt onder leiding van diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.</p> <p>Zangtechniek (B) Binnen zangtechniek wordt gewerkt aan de stemtraining.</p>
--	---

1.5.2 Trede 2 en 2+ (primair onderwijs groep 5 en 6)

<p>Tredencompetenties:</p> <p>Ambachtelijk De leerling maakt zich, op aanwijzing van de docent, de basisvaardigheden eigen.</p> <p>Creërend/artistiek De leerling geeft op aanwijzing van de docent vorm aan artistieke ideeën in de vorm van dans en zang.</p> <p>Lerend en ontwikkelbaar talent ("Q's") De leerling leert graag binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang en toont ontwikkeling binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien.</p>	<p>Domeinonderdelen :</p> <p>Ballet (B) Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.</p> <p>MET (F) Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.</p> <p>Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K) PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.</p> <p>Project Integratie (Eindpresentatie) (F) Bij het Project Integratie wordt onder leiding van diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.</p> <p>Zangtechniek (B) Binnen zangtechniek wordt gewerkt aan de stemtraining.</p>
--	---

1.5.3 Tr... en 3+ (primair onderwijs groep 7 en 8)

<p>Tredencompetenties:</p> <p>Ambachtelijk De leerling maakt zich, op aanwijzing van de docent de basisvaardigheden eigen.</p> <p>Creërend/Artistiek De leerling geeft op aanwijzing van de docent vorm aan artistieke ideeën in de vorm van dans en zang.</p> <p>Lerend en ontwikkelbaar talent ("Q's") De leerling leert graag binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang en toont ontwikkeling binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien.</p> <p>Onderzoekend reflectief De leerling reflecteert op de danstechnische aspecten van zijn kunnen en neemt naar aanleiding daarvan actie.</p>	<p>Domeinonderdelen :</p> <p>Acrobatiek (F) - <i>alleen voor primair onderwijsleerlingen van groep 8</i> Acrobatiek is een ondersteunend leeronderdeel voor PTMD.</p> <p>Ballet (B) Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.</p> <p>CKVM/Tredenbegeleiding (F) Deze contact les is algemene ontwikkeling en mentoruur in een. Het leren kijken naar kunst, met de nadruk op podiumkunst, om de algemene ontwikkeling te vergroten. Daarnaast is er tredenbegeleiding waarin feedback en ondersteuning wordt gegeven.</p> <p>MET (F) Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.</p> <p>Podium Praktijkstages (F) Podium praktijkstages bieden mogelijkheden om podium- en werkveldervaring op te doen.</p> <p>Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K) PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken</p> <p>Project Integratie (Eindpresentatie) (F) Bij het Project Integratie wordt onder leiding van diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.</p> <p>Tap dans (K) Tap dans dient als basis voor de PTMD, maar is ook een zelfstandige danstechniek.</p> <p>Zangtechniek (B) Zangtechniek omvat de technische basis voor het zingen, waaronder ademtechniek, stemgebruik en intonatie.</p>
---	--

1.5.4 Trede 4 (voortgezet onderwijs klas 1)

<p>Tredencompetenties:</p> <p>Ambachtelijk De leerling maakt, op aanwijzing van de docent, in zijn werkzaamheden gebruik van een scala aan instrumentele vaardigheden en ambachtelijke kennis.</p> <p>Creërend/Artistiek De leerling geeft op aanwijzing van de docent zichtbaar vorm aan artistieke ideeën in de vorm van dans en zang.</p> <p>Lerend en ontwikkelbaar talent (“Q’s”) De leerling leert graag binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang en toont ontwikkeling binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien.</p> <p>Onderzoekend en reflectief De leerling reflecteert op de danstechnische aspecten van zijn kunnen en neemt naar aanleiding daarvan actie.</p> <p>Domeinonderdelen :</p> <p>Acrobatiek (K) Acrobatiek is een ondersteunend leeronderdeel voor PTMD.</p> <p>Ballet (B) Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.</p> <p>CKVM/Tredenbegeleiding (F) Deze contact les is algemene ontwikkeling en mentoruur in een. Het leren kijken naar kunst, met de nadruk op podiumkunst, om de algemene ontwikkeling te vergroten. Daarnaast is er tredenbegeleiding waarin feedback en ondersteuning wordt gegeven.</p> <p>Hiphop Dans (F) Hiphop Dans behelst op zichzelf staande danstechnieken, die voortdurend aan vernieuwing en verandering onderhevig zijn.</p> <p>Huiswerkklass (F) In deze lessen wordt huiswerk gemaakt.</p>	<p>MET (F) Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.</p> <p>Podium Praktijkstages (F) Podium Praktijkstages bieden mogelijkheden om onder supervisie podium- en werkervaring op te doen.</p> <p>Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K) PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.</p> <p>Project/ Creatie (F) In periode A/B en C/D volgen na de toetsweek één of meerdere lessen van een gastdocent. Dit kan betekenen dat zij kennismaken met een andere wijze van invulling van de disciplines. Daarnaast is onderzoek en het zelf creëren van performing art een belangrijk onderdeel van de project uren</p> <p>Project Integratie (Eindpresentatie) (F) Bij het Project Integratie wordt onder leiding van diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.</p> <p>Solfège/ Muziek (B) Solfège omvat het op het gehoor leren onderscheiden, het van bladmuziek kunnen zingen en het kunnen lezen van tonen en intervallen. Muziek omvat de algemene muziekleer.</p> <p>Tap dans (K) Tap dans dient als basis voor de PTMD, maar is ook een zelfstandige danstechniek.</p> <p>Zangtechniek (B) Zangtechniek omvat de technische basis voor het zingen, waaronder ademtechniek, stemgebruik en intonatie.</p> <p>Zelf Trainen (F) (met name voor VbbN) Om de piekbelasting tijdens de lessen wat te spreiden moeten leerlingen door de week ook zelf trainen. Per leerling wordt bekeken welke soort training het meest gewenst is.</p>
--	---

1.5.5 Treden (voortgezet onderwijs klas 2)

<p>Tredencompetenties:</p> <p>Ambachtelijk De leerling maakt, op aanwijzing van de docent, in zijn werkzaamheden gebruik van een scala aan instrumentele vaardigheden en ambachtelijke kennis.</p> <p>Creërend/Artistiek De leerling geeft op aanwijzing van de docent zichtbaar vorm aan artistieke ideeën in de vorm van dans en zang en weet daarbij de toeschouwer te beroeren.</p> <p>Lerend en ontwikkelbaar talent ("Q's") De leerling leert graag binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang en toont ontwikkeling binnen de aangeleerde basisvormen van dans en zang. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien.</p> <p>Onderzoekend reflectief De leerling reflecteert op de danstechnische aspecten van zijn kunnen en neemt naar aanleiding daarvan actie.</p> <p>Domeinonderdelen :</p> <p>Acrobatiek (K) Acrobatiek is een ondersteunend leeronderdeel voor PTMD.</p> <p>Ballet (B) Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.</p> <p>CKVM/Tredenbegeleiding (F) Deze contact les is algemene ontwikkeling en mentoruur in een. Het leren kijken naar kunst, met de nadruk op podiumkunst, om de algemene ontwikkeling te vergroten. Daarnaast is er tredenbegeleiding waarin feedback en ondersteuning wordt gegeven.</p> <p>Hiphop Dans (F) Hiphop Dans behelst op zichzelf staande danstechnieken, die voortdurend aan vernieuwing en verandering onderhevig zijn.</p> <p>Huiswerkklas (F) In deze lessen wordt huiswerk gemaakt.</p> <p>Jazzdans/ Moderne dans (B) Jazzdans en moderne dans dient als basis voor de PTMD-techniek, maar is ook een zelfstandige danstechniek.</p>	<p>MET (F) Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.</p> <p>Podium Praktijkstages (F) Podium Praktijkstages bieden mogelijkheden om onder supervisie podium- en werkveldervaring op te doen.</p> <p>Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K) PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.</p> <p>Project/ Creatie (F) In periode A/B en C/D volgen na de toetsweek één of meerdere lessen van een gastdocent. Dit kan betekenen dat zij kennismaken met een andere wijze van invulling van de disciplines. Daarnaast is onderzoek en het zelf creëren van performing art en een belangrijk onderdeel van de project uren.</p> <p>Project Integratie (Eindpresentatie) (F) Bij het Project Integratie wordt onder leiding van diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.</p> <p>Solfège/ Muziek (B) Solfège omvat het op het gehoor leren onderscheiden, het van bladmuziek kunnen zingen en het kunnen lezen van tonen en intervallen. Muziek omvat de algemene muziekleer.</p> <p>Tap dans (K) Tap dans dient als basis voor de PTMD, maar is ook een zelfstandige danstechniek.</p> <p>Zangtechniek (B) Zangtechniek omvat de technische basis voor het zingen, waaronder ademtechniek, stemgebruik en intonatie.</p> <p>Zelf trainen (F) (met name voor VBBN) Om de piekbelasting tijdens de lessen wat te spreiden moeten leerlingen door de week ook zelf trainen. Per leerling wordt bekeken welke soort training het meest gewenst is.</p>
---	---

1.5.6 Tr (voortgezet onderwijs klas 3)

Tredencompetenties:

Ambachtelijk

De leerling maakt, op aanwijzing van de docent, in zijn werkzaamheden gebruik van een scala aan instrumentele vaardigheden en ambachtelijke kennis.

Creërend/Artistiek

De leerling geeft op aanwijzing van de docent zichtbaar vorm aan concepten en artistieke ideeën in de vorm van dans, zang en acteren en weet daarbij de toeschouwer te beroeren.

Lerend en ontwikkelbaar talent ("Q's")

De leerling leert graag en blijft zich ontwikkelen binnen de aangeleerde basisvormen van dans (zang en acteren) en koppelt en combineert zo nodig verschillende dansdisciplines. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien. De leerling koppelt zijn basis aan cognitieve ontwikkeling aan zijn basis fysieke ontwikkeling en vice versa.

Onderzoekend reflectief

De leerling reflecteert op de danstechnische en muzikale aspecten van zijn kunnen en neemt naar aanleiding daarvan actie.

Samenwerkend en omgevingsgerichtheid

De leerling levert op aanwijzing van de docent, samen met andere betrokkenen een bijdrage aan een dans (zang/acteer) product of proces.

Domeinonderdelen :

Ballet (B)

Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.

CKVM/Tredenbegeleiding (F)

Deze contact les is algemene ontwikkeling en mentoruur in een. Het leren kijken naar kunst, met de nadruk op podiumkunst, om de algemene ontwikkeling te vergroten. Daarnaast is er tredenbegeleiding waarin feedback en ondersteuning wordt gegeven.

Hiphop Dans (F)

Hiphop Dans behelst op zichzelf staande danstechnieken, die voortdurend aan vernieuwing en verandering onderhevig zijn.

Huiswerkklas (F)

In deze lessen wordt huiswerk gemaakt.

Jazzdans/ Moderne dans (B)

Jazzdans en moderne dans dient als basis voor de PTMD-techniek, maar is ook een zelfstandige danstechniek.

MET (F)

Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.

Podium Praktijkstages (F)

Podium Praktijkstages bieden mogelijkheden om onder supervisie podium- en werkveldervaring op te doen.

Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K)

PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.

Project/ Creatie (F)

In periode A/B en C/D volgen na de toetsweek één of meerdere lessen van een gastdocent. Dit kan betekenen dat zij kennismaken met een andere wijze van invulling van de disciplines. Daarnaast is onderzoek en het zelf creëren van performing art en een belangrijk onderdeel van de project uren.

Project Integratie (Eindpresentatie) (F)

Bij het Project Integratie wordt o.l.v. diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.

Solfège/ Muziek (B)

Solfège omvat het op het gehoor leren onderscheiden, het van bladmuziek kunnen zingen en het kunnen lezen van tonen en intervallen. Muziek omvat de algemene muziekleer.

Tap dans (K)

Tap dans dient als basis voor de PTMD, maar is ook een zelfstandige danstechniek.

Zangtechniek (B)

Zangtechniek omvat de technische basis voor het zingen, waaronder ademtechniek, stemgebruik en intonatie.

Zelf trainen (F) (met name voor VbbN)

Om de piekbelasting tijdens de lessen wat te spreiden moeten leerlingen door de week ook zelf trainen. Per leerling wordt bekeken welke soort training het meest gewenst is.

1.5.7 Trede 7 (voortgezet onderwijs klas 4)

<p>Tredencompetenties:</p> <p>Ambachtelijk De leerling maakt, op aanwijzing van de docent, in zijn werkzaamheden gebruik van een scala aan instrumentele vaardigheden en ambachtelijke kennis.</p> <p>Creërend/Artistiek De leerling geeft op aanwijzing van de docent zichtbaar vorm aan concepten en artistieke ideeën in de vorm van dans, zang en acteren en weet daarbij de toeschouwer te beroeren.</p> <p>Lerend en ontwikkelbaar talent (“Q’s”) De leerling leert graag en blijft zich ontwikkelen binnen de aangeleerde basisvormen van dans (zang en acteren). En koppelt en combineert zo nodig verschillende dansdisciplines. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien. De leerling koppelt zijn basis aan cognitieve ontwikkeling aan zijn basis fysieke ontwikkeling en vice versa.</p> <p>Onderzoekend reflectief De leerling reflecteert op de danstechnische en muzikale aspecten van zijn kunnen en neemt naar aanleiding daarvan actie.</p> <p>Samenwerkend en omgevingsgerichtheid De leerling levert op aanwijzing van de docent, samen met andere betrokkenen een bijdrage aan een dans (zang/acteer) product of proces.</p> <p>Domeinonderdelen :</p> <p>Acteren (B) Dit leeronderdeel dient ter voorbereiding op de domeinonderdelen Song & Dance en Musical Theatre.</p> <p>Ballet (B) Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.</p> <p>CKVM/Tredenbegeleiding (F) Het leren kijken naar kunst, met de nadruk op podiumkunst, om de algemene ontwikkeling te vergroten. Daarnaast is er begeleiding waarin ze feedback en ondersteuning krijgen. Deze contact les is algemene ontwikkeling en mentoruur in een.</p> <p>MET (F) Bij met wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van het fysieke instrument en wordt de conditie opgebouwd.</p> <p>Hiphop Dans (F) Hiphop Dans behelst op zichzelf staande danstechnieken, die voortdurend aan vernieuwing en verandering onderhevig zijn.</p>	<p>Huiswerkklass (F) In deze lessen wordt huiswerk gemaakt.</p> <p>Jazzdans* (B) Jazzdans dient als basis voor de PTMD-techniek, maar is ook een zelfstandige danstechniek. <i>*Alleen voor geïntegreerde trajecten</i></p> <p>Moderne dans (B) Moderne dans dient als basis voor de PTMD-techniek en jazzdans.</p> <p>Podium Praktijkstages (F) Podium Praktijkstages bieden mogelijkheden om onder supervisie podium- en werkveldervaring op te doen.</p> <p>Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K) PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.</p> <p>Project/ creatie (F) De leerlingen van de twee laatste klassen van de vooropleidingstrajecten VBBN, VBBM, VBBH (treden 7 en 8) ontwerpen aan de hand van een thema en met ondersteuning van hun coördinator een project in de <i>performing arts</i>. Als afsluiting verzorgen zij een uitgebreide presentatie van een uur. Hiervoor worden de docenten en leerlingen van de andere trajecten ook uitgenodigd. Omdat de leerlingen van VBBN alleen in het weekend les hebben heeft hun project een kleinere omvang dan dat van de leerlingen in VBBH. Daarnaast volgen de leerlingen van de laatste klas van VBBM sociaal-maatschappelijke stages waarvan de invulling per jaar en per leerling kan verschillen.</p> <p>Project Integratie (Eindpresentatie) (F) Bij het Project Integratie wordt onder leiding van diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.</p> <p>DAZ (K) In dit onderdeel komen zang en dans samen.</p> <p>Tap dans (K) Tap dans dient als basis voor de PTMD-techniek, maar is ook een zelfstandige danstechniek.</p> <p>Zangtechniek (B) Zangtechniek omvat de technische basis voor het zingen, waaronder ademtechniek, stemgebruik en intonatie.</p> <p>Solfège/ Muziek* (B) Solfège omvat het op het gehoor leren onderscheiden, het van bladmuziek kunnen zingen en het kunnen lezen van tonen en intervallen. Muziek omvat de algemene muziekleer. <i>*Alleen voor geïntegreerde trajecten</i></p> <p>Zelf trainen (F) (met name voor VBBN) Om de piekbelasting tijdens de lessen wat te spreiden moeten leerlingen door de week zelf ook trainen. Per leerling wordt bekeken welke soort training het meest gewenst is.</p>
--	---

1.5.8 Tr (voortgezet onderwijs klas 5 en 6)

Tredencompetenties:

Ambachtelijk

De leerling maakt zowel zelfstandig als op aanwijzing van de docent in zijn werkzaamheden gebruik van een scala aan instrumentele vaardigheden en ambachtelijke kennis.

Creërend/Artistiek

De leerling geeft op aanwijzing van de docent zichtbaar vorm aan concepten en artistieke ideeën in de vorm van dans, zang en acteren en weet daarbij de toeschouwer te beroeren.

Lerend en ontwikkelbaar talent ("Q's")

De leerling leert graag en blijft zich ontwikkelen binnen de aangeleerde basisvormen van dans (zang en acteren). En koppelt en combineert zo nodig verschillende dansdisciplines. De leerling koppelt zijn basis aan cognitieve ontwikkeling aan zijn basis fysieke ontwikkeling en vice versa. De leerling laat ontwikkelbaar talent zien.

Onderzoekend reflectief

De leerling reflecteert op de danstechnische en muzikale aspecten van zijn kunnen en neemt naar aanleiding daarvan actie.

Samenwerkend en omgevingsgerichtheid

De leerling levert op aanwijzing van de docent, samen met andere betrokkenen een bijdrage aan een dans (zang/acteer) product of proces.

Domeinonderdelen :

Acteren (B)

Dit leeronderdeel dient ter voorbereiding op de domeinonderdelen Song & Dance en Musical Theatre.

Ballet (B)

Ballet is de basis waarop alle andere danstechnieken voortbouwen.

CKVM/Tredenbegeleiding (F)

Het leren kijken naar kunst, met de nadruk op podiumkunst, om de algemene ontwikkeling te vergroten. Daarnaast is er begeleiding waarin ze feedback en ondersteuning krijgen Deze contact les is algemene ontwikkeling en mentoruur in een.

Creatie PA (F)

De leerling leert onder begeleiding een voorstelling te creëren.

Hiphop Dans (F)

Hiphop Dans behelst op zichzelf staande danstechnieken, die voortdurend aan vernieuwing en verandering onderhevig zijn.

Jazzdans (B)

Jazzdans dient als basis voor de PTMD-techniek, maar is ook een zelfstandige danstechniek.

MET (Fysieke training) (F)

Dit onderdeel dient als ondersteuning om het fysieke instrument in goede conditie te houden.

Moderne dans (B)

Moderne dans dient als basis voor de PTMD-techniek en jazzdans, maar is ook een zelfstandige danstechniek.

Podium Praktijkstages

Podium Praktijkstages bieden mogelijkheden podium- en werkveldervaring op te doen.

Pop Theater Musical Dans (PTMD) (K)

PTMD is het kernonderdeel binnen deze trede. In dit onderdeel komen de verschillende dansstijlen bij elkaar en wordt een brug geslagen tussen de verschillende technieken.

Project/ creatie (F)

De leerlingen van de twee laatste klassen van de vooropleidingstrajecten VBBN, VBBM, VBBH (trede 7 en 8) ontwerpen aan de hand van een thema en met ondersteuning van hun coördinator een project in de *performing arts*. Als afsluiting verzorgen zij een uitgebreide presentatie van een uur. Hiervoor worden de docenten en leerlingen van de andere trajecten ook uitgenodigd. Omdat de leerlingen van VBBN alleen in het weekend les hebben heeft hun project een kleinere omvang dan dat van de leerlingen in VBBH.

Project Integratie (Eindpresentatie) (F)

Bij het Project Integratie wordt o.l.v. diverse choreografen/regisseurs een voorstelling uitgevoerd, waarbij alle onderdelen van de trede geïntegreerd worden tot een samenhangend geheel.

Solfège/ Muziek*

Solfège omvat het op het gehoor leren onderscheiden, het van bladmuziek kunnen zingen en het kunnen lezen van tonen en intervallen. Muziek omvat de algemene muziekleer.

**Alleen voor geïntegreerde trajecten*

DAZ (K)

In dit onderdeel komen zang en dans samen.

Tap dans (K)

Tap dans dient als basis voor de PTMD-techniek, maar is ook een zelfstandige danstechniek.

Zangtechniek (B)

Zangtechniek omvat de technische basis voor het zingen, waaronder ademtechniek, stemgebruik en intonatie.

Zelf trainen (F) (met name voor VBBN)

Om de piekbelasting tijdens de lessen wat te spreiden moeten leerlingen door de week ook zelf trainen. Per leerling wordt bekeken welke soort training het meest gewenst is.

2 Toelating

2.1 Auditierегeling

Om toegelaten te kunnen worden tot een van de Vooropleidingstrajecten (onderbouw en bovenbouw) doorloopt de kandidaat-leerling een uitgebreide auditieronde. Deelname aan de auditie wordt voorafgegaan door een schriftelijke aanmelding bij LMIPA.

Ook leerlingen die de treden 1 t/m 3 hebben doorlopen moeten opnieuw auditie doen voor de bovenbouw-trajecten.

Tijdens de auditierondes worden de deelnemers beoordeeld op zowel de aanwezigheid van talent als op de volgende competenties:

Kennis	Cognitief niveau
	Vermogen om correcties op te nemen
	Vormbaarheid
	Onderzoekend vermogen
Vaardigheden	Fysieke geschiktheid
	Dans-, zang- en acteertalent en niveau
	Muzikaliteit
	Natuurlijke bewegingscoördinatie
	Gevoel voor ruimte
Houding	Energie
	Motivatie
	Gretigheid
	Communicatie
Kunstzinnigheid	Artisticiteit
	Dansgevoeligheid
	Persoonlijkheid
	Beleving
	Creativiteit

Tijdens de auditie volgen kandidaat-leerlingen lessen in de dansstijlen Pop Theater Musical Dans en Ballet. Daarnaast doen zij een fysieke test en brengen een van tevoren ingestudeerd zangnummer ten gehore. Als op basis van deze onderdelen een kandidaat-leerling kan worden toegelaten, volgt een medische keuring. Indien de uitslag van deze keuring geen beletsel oplevert voor toelating tot de opleiding, wordt de kandidaat-leerling toegelaten tot de opleiding.

2.2 Toelatingscommissie

De Toelatingscommissie beslist over de toelating van nieuwe leerlingen. De Toelatingscommissie bestaat uit één lid van de directie (tevens voorzitter Toelatingscommissie), minimaal twee leden van de Algemene commissie, minimaal één afdelingscoördinator en één andere deskundige. Het aantal stemgerechtigde commissieleden voor de toelating is vijf.

In beginsel worden audities alleen bijgewoond door de leden van de Toelatingscommissie en de docenten die de auditielessen verzorgen. Indien kan worden aangetoond dat iemand een groot belang heeft bij de audities en derhalve aanwezig wil zijn, moet eerst toestemming worden gevraagd aan de Algemene commissie.

Contactgegevens van de Toelatingscommissie:

algemenecommissie@luciamarthas.nl
inzake Voortrajecten
t.a.v. de Instituut Secretaris
Rustenburgerstraat 436
1072 HK Amsterdam
algemene@luciamarthas.nl

3 Onderwijsprogramma

3.1 Tredenpunten

De Vooropleiding kent geen opleidings- of studiepunten zoals de Mbo- en Hbo-opleidingen die dit wel kennen (in de vorm van ECTS punten). Omdat de Vooropleiding integraal onderdeel uitmaakt van de doorlopende leerlijn die LMIPA aanbiedt, worden onder de naam “tredepunten” een vorm van studiepunten toegekend. Deze punten hebben echter niet dezelfde betekenis als de ECTS in het Mbo en Hbo. Eén tredepunt staat voor 28 uur.

Met de toekenning van tredepunten wordt de transparantie van de toegepaste beoordelingssystematiek bevorderd en wordt de zwaarte van de Vooropleiding in relatie tot de vervolgopleidingen inzichtelijk gemaakt.

3.2 Aanwezigheidsplicht

Leerlingen mogen per periode maximaal 10% van de contacturen missen op grond van onvoorziene persoonlijke omstandigheden. In dit geval beslist de Studieleiding op welke wijze de betrokken leerling de gemiste contacturen kan inhalen.

Leerlingen die zonder opgaaf van redenen contacturen missen zullen dit verdisconteerd krijgen in de beoordeling van de competentie “Houding”. De Studieleiding bekijkt per geval wat de gevolgen voor de opleidingsvoortgang van de betrokken leerling zullen zijn.

3.3 Leerbelasting

De totale leerbelasting is per trede in de volgende tabellen weergegeven.

3.3.1 Leerbelasting trede 1 t/m 3

Domeinonderdelen	Contacturen, zelfstudie & toetsen					
	Trede 1		Trede 2		Trede 3	
	ob 1	ob 2	mb 1	mb 2	tb1	tb 2
Acrobatiek/ MET						28
Ballet	70	70	70	70	70	105
CKVM/Tredenbegeleiding						14
PTMD	70	70	70	70	70	70
Podium Praktijkstages					41	41
Project Integratie	56	56	56	56	64	64
Tap dans					28	28
Zangtechniek	28	28	28	28	28	28
TOTAAL	224	224	224	224	301	378
Tredpunten	8	8	8	8	11	13,5

1.5.1 Leerbelasting treden 4 t/m 8*

Trede:	4	4	4	5	5	5	6	6	6	7	7	7	8	8
	VbbN1	VbbM1	VbbH1	VbbN2	VbbM2	VbbH2	VbbN3	VbbM3	VbbH3	VbbN4	VbbM4	VbbH4	VbbN5	VbbH5/6
Tredeonderdelen:														
Acrobatiek (F)		28	28	28	28	28	-	-		-	-	-	-	-
Acteren (K)		-	-							35	35	35	35	35
Ballet (B)	84	105	105	84	105	105	84	105	105	84	105	105	84	105
CKVM (F)	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
DAZ/TAP (K)	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Hiphop Dans (K)		28	28		28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
Huiswerkklas (F)		28	28		28	28								
Moderne dans/Jazzdans (B)								35	35	35	35	35	35	35
Project Integratie	70	144	144	70	144	144	70	144	144	70	144	144	70	144
PTMD (K)	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Solfège/Muziek (F)	-						-	28	28		28	28		28
Stages/Projecten (F)	28	56	56	28	56	56	28	56	56	28	56	56	28	56
Tredenbegeleiding (F)	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Wisselles (F)	28	35	35	28	35	35	28	35	35	28	35	35	28	35
Zangtechniek (B)	28	35	35	28	35	35	28	35	35	28	35	35	28	35
Zelf trainen (F)	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
Totaal	427	620	620	427	620	620	427	627	627	497	662	662	497	662
Tredepunten	15,5	22	22	15,5	22	22	15,5	22,5	22,5	18	23,5	23,5	18	23,5

* Dit is een indicatie van het aantal uur per tredenonderdeel onder voorbehoud van wijzigingen.

3.4 Gedragscode tijdens het onderwijs

- De leerlingen zijn uiterlijk vijf minuten voor aanvang van de les of het tentamen in de daarvoor bestemde ruimte aanwezig.
- De leerlingen dragen hun kleding, schoeisel en haar zoals voorgeschreven.
- Eten en drinken (anders dan water) zijn tijdens een les of beoordeling niet toegestaan.

4 Beoordelingssystematiek

4.1 Competentiegerichte beoordelingssystematiek

LMIPA past een competentiegerichte beoordelingssystematiek toe. Wat wordt getoetst is niet zozeer het (aan)leren of beheersen van de verschillende leeronderdelen, als wel het verwerven van de opleidingscompetenties: Kennis, Vaardigheden, Houding en Kunstzinnigheid.

4.1.1 Procedure

Per tentamenperiode worden de leerlingen beoordeeld op de aspecten Kennis, Vaardigheden, Houding en Kunstzinnigheid.

De beoordeling bestaat uit twee delen:

Deel I: Continuous assessment - december en einde opleidingsjaar

De leerlingen worden, tijdens de periode waarop de toetsing betrekking heeft, beoordeeld op basis van hun prestaties tijdens de lessen. Deze toetsing, waarbij de docenten de leerlingen beoordelen aan de hand van vooraf opgestelde indicatoren, wordt continuous assessment genoemd. Aan ieder aspect is in beginsel een aantal indicatoren verbonden. Op basis van deze toetsing wordt per aspect (Kennis, Vaardigheid, Houding, Kunstzinnigheid) een cijfer gegeven. Deze aspectcijfers worden bij elkaar opgeteld en gemiddeld. Hieruit volgt één **continuïous assessment-cijfer**.

Deel II: Praktijktentamen - eind april

Naast het continuous assessment worden de leerlingen beoordeeld tijdens een praktijktentamen, dat plaatsvindt in de vaste tentamenperiodes. Het tentamen bevat verschillende tredeonderdelen en wordt samengesteld door de Teamleider Voortrajecten of de afdelingscoördinator. De leerlingen worden op het praktijktentamen voorbereid door de docenten van de betreffende tredeonderdelen.

Het tentamen wordt zo ingericht dat de beoordelingscommissie de tredecompetenties kan beoordelen.

Op welke manier bepaalde tredenonderdelen aan bod komen tijdens het tentamen is afhankelijk van de mate waarin de tredencompetenties op basis van dat tredenonderdeel getoetst kunnen worden. Als richtlijn kan vijf minuten per tredenonderdeel worden aangehouden. Indien de beoordelaars om wat voor reden dan ook niet tot een duidelijke beoordeling kunnen komen (bijvoorbeeld omdat er onvoldoende gegevens zijn) kunnen zij de tijdsduur van de beoordeling met maximaal 50% verlengen.

Tijdens het praktijktentamen worden de leerlingen beoordeeld door een extern commissielid of een docent, die niet het onderwijs in de desbetreffende trede verzorgt. Deze waardeert de prestaties van de leerlingen op dezelfde schaal als bij het continuous assessment. Er wordt aan de hand van vooropgestelde indicatoren een cijfer gegeven voor de competentieaspecten. Het gemiddelde hiervan is het **praktijktentamencijfer**.

Uiteindelijke rapportcijfer: tredencijfer

Voor het uiteindelijke rapportcijfer wordt het continuous assessment-cijfer twee keer meegeteld ten opzichte van het praktijktentamencijfer. Het cijfer wordt afgekapt op één decimaal achter de komma. Dit is het **tredencijfer**.

4.1.2 Normering en waardering

Per domeinonderdeel wordt het continuous assessment-cijfer bij het praktijktentamencijfer geteld en gemiddeld. Hieruit volgt één cijfer voor het domeinonderdeel.

De prestaties van de leerling worden gewaardeerd op de schaal van 1 t/m 10, met hele en halve cijfers, tenzij nadrukkelijk anders omschreven. Hierbij wordt de volgende cijferschaal gehanteerd:

In cijfers:	Omschrijving:	In cijfers:	Omschrijving:
10	Uitmuntend	5	Bijna voldoende
9	Zeer goed	4	Onvoldoende
8	Goed		
7	Ruim voldoende		
6*	Voldoende		

Tabel 1: Cijferschaal

* De cesuur ligt bij 5,5. Dat wil zeggen een score van 5,5 of hoger wordt beschouwd als voldoende.

Op het leerlingenrapport worden de cijfers van bovengenoemde vakken per aspect bij elkaar opgeteld, gemiddeld en afgekapt op één cijfer achter de komma. Zo worden bijvoorbeeld alle Kennis-cijfers van de vakken (Ballet, Moderne dans, Acrobatiek etc.) bij elkaar opgeteld en gemiddeld. Vervolgens vindt er een weging plaats tussen de aspectcijfers. Deze weging is als volgt:

Kennis	Vaardigheid	Houding	Kunstzinnigheid
2x	x	1x	1x

Na de weging worden alle aspectcijfers opgeteld, gemiddeld en afgekapt op één cijfer achter de komma. Dit is het **continuous assessment-cijfer**.

4.1.3 Procedure deel B

Bij de volgende onderdelen worden de leerlingen beoordeeld op basis van een portfolio-opdracht:

1. CKVM/ Tredenbegeleiding
2. Creatie PA
3. Projectlessen
4. Podium praktijkstage
5. Project integratie (Eindpresentatie)

Normering

De prestaties van de leerling wordt niet gewaardeerd met een cijfer, maar met de volgende inhoudelijke waardering:

Waardering:	Omschrijving:
Voldoende	Student heeft naar verwachting gepresteerd
Onvoldoende	Student heeft onder verwachting gepresteerd
Gemiste kans	Student is niet te beoordelen

4.2 Overgangsregelingen, compensatie en beoordelingsnormen

4.2.1 Treden 1 t/m 5 (Vob, Vmb, Vtb, Vbb fase 1)

Leerlingen worden beoordeeld per aspect, per tredenonderdeel. Aan de hand van de behaalde cijfers bepaalt de Algemene commissie in samenspraak met de Studieleiding over de voortgang van de leerling en de toelating tot de volgende trede.

Indien een leerling meerdere onvoldoendes heeft, leidt dit niet automatisch tot beëindiging van het Vooropleidingstraject. Per leerling wordt zorgvuldig gekeken of er wellicht toch sprake is van voldoende talent en of dat talent wellicht toch nog ontwikkeld kan worden.

Na trede 3 wordt bekeken of een leerling genoeg talent heeft om door te stromen naar de bovenbouw en voor welk traject hij geschikt is. De beslissing wordt mede gebaseerd op een extra auditie. Voor deze auditie gelden de regels zoals vermeld in het Auditieprotocol. De Algemene commissie neemt in samenspraak met de Studieleiding en in goed overleg met de vakdocenten een beslissing over de voortgang van de leerlingen. In uitzonderlijke gevallen beslist de Directie.

4.2.2 Treden 6 t/m 8 (bovenbouw)

Om toegelaten te worden tot een volgende trede, moeten alle competentieaspecten van de voorgaande trede met minimaal een 5,5 worden afgerond. De leerling mag binnen de aspect gebonden beoordeling maximaal twee absolute minpunten (één keer een 4 of twee keer een 5) hebben staan.

Indien aan het einde van een leerjaar het resultaat van de evaluatie van de leerling onvoldoende is, dan kan de leerling van verder vervolg van de Vooropleiding worden uitgesloten. De ouders/verzorgers van de leerling worden hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht. De studieleiding neemt in goed overleg met de docenten een beslissing over de voortgang van de leerlingen. In uitzonderlijke gevallen beslist de directie.

4.3 Planning

Tijdens het leerjaar vinden er de volgende beoordelingsmomenten plaats:

- **Treden 1 t/m 8:** twee vaste tentamenperiodes
- **Treden 7 & 8:** beoordeling “groene kaarten” (zie hoofdstuk 5.4 van deze OR)
- **Treden 6 t/m 8:** indicatieve evaluatie (tussenevaluatie zie hoofdstuk 5.3 van deze OR)
- **Treden 1 t/m 8:** voor en tijdens het Project Integratie
- **Treden 1 t/m 8:** eindbeoordeling Periode D/E

Het onderstaande schema laat zien hoe het jaar is ingedeeld en wanneer de beoordelingsmomenten vallen:

Maand:	Contacturen:	Beoordelingen:
september	ja	
oktober	ja	
november	ja	
december	ja	Continue assesement
januari	ja	Uitslag “Groene kaarten” (zie hoofdstuk 5.4)
februari	ja	
maart	ja	Indicatieve evaluatie Periode C
april	ja	Tentamenperiode C/D
mei	Project Integratie	
juni	Project Integratie	
Juli (begin)	Project Integratie	Project Integratie en eindbeoordeling Periode D/E

De precieze data en tijdstippen zijn te vinden in de **WIE WAT WAAR**, die bij aanvang van het leerjaar aan alle leerlingen wordt uitgereikt en op de algemene website www.luciamarthas.nl

4.4 Inschrijving tentamens

Leerlingen hoeven zich niet in te schrijven voor de tentamens. Informatie over de tijd en locatie van toetsen (het tentamenrooster) wordt tijdig aan de leerlingen via de mail gestuurd en op Mijn Dansvloer geplaatst.

4.5 Herkansingen

Binnen de Vooropleiding is er geen mogelijkheid om (on)voldoendes te herkansen. Wel kunnen cijfers worden opgehaald door middel van extra opdrachten.

4.6 Rechtsbescherming

Leerlingen kunnen tegen een beslissing van de beoordelingscommissie in beroep gaan bij de Studieleiding en vervolgens bij de Directie.

5 Opleidingsadvies

5.1 Algemeen

Iedere trede kent een uitgebreid en intensief traject van opleidingsadvies. In tegenstelling tot wat gebruikelijk is in het reguliere onderwijs, is niet uitsluitend het totale aantal behaalde tredenpunten bepalend voor een opleidingsadvies; talent en de mate van vormbaarheid van dat talent spelen soms een doorslaggevende rol om een leerling wel of niet door te laten gaan.

5.2 Adviesmomenten

1. Eerste advies

In december krijgen de leerlingen op basis van de resultaten van hun decembertentamens een schriftelijk advies, dat zo nodig mondeling wordt toegelicht.

2. Tweede advies (alleen treden 6, 7 en 8)

In maart krijgt de leerling een mondelinge indicatieve evaluatie, gebaseerd op de mate waarin de leerling verbetering heeft bereikt sinds december en de inschatting van zijn vormbaarheid en groeimogelijkheden. Waar nodig wordt het advies in een gesprek met de leerling en diens ouder(s)/verzorger(s) toegelicht en besproken.

3. Derde advies

Eind april vindt de tweede tentamenperiode plaats en de hieruit voortkomende resultaten worden bekeken in samenhang met de prestaties van de leerling in de voorbereidingsperiode van en bij het Project Integratie. In juli volgt dan een schriftelijk advies, dat zo nodig weer aan de leerling en zijn ouder(s)/verzorger(s) mondeling wordt toegelicht.

5.3 Advisering voor vervolgopleidingen

De vmbo-leerlingen van trede 6 krijgen aan het eind van deze trede een advies over hun kansen om na trede 7 aangenomen te worden voor de Mbo-opleiding Danser van LMIPA. De havo- en vwo-leerlingen van trede 7 krijgen aan het eind van de trede een advies over hun kansen na trede 8 aangenomen te worden voor de opleidingen Hbo-Associate degree Dans, Hbo-Bachelor Dans of Hbo-Bachelor Docent Dans van LMIPA.

Leerlingen van VbbH, VbbM en VbbN, die auditie willen doen voor de opleidingen Mbo Danser, Hbo-Associate Degree Dans, Hbo-Bachelor Dans of Hbo-Bachelor Docent Dans aan LMIPA, hoeven niet deel te nemen aan de eerste auditieronde maar pas bij de tweede auditie ronde .

5.4 Regeling “Groene Kaarten”

5.4.1 Uitleg regeling

Voorafgaand aan de audits voor de opleidingen Mbo Danser, Hbo-Associate Degree Dans, Hbo-Bachelor Dans of Hbo-Bachelor Docent Dans aan LMIPA kan de Directie beslissen een zogeheten “**Groene Kaart**” uit te delen aan zeer talentvolle leerlingen.

Leerlingen uit de hoogste klassen van de Vooropleidingstrajecten van LMIPA kunnen als zij dat willen deelnemen aan een toelatingstoets om in aanmerking te komen voor een “Groene Kaart”.

Na overleg binnen door de Toelatingscommissie worden in januari de Groene Kaarten toegewezen. Leerlingen die naar aanleiding van een speciale interne Groene Kaarten-auditie een Groene Kaart krijgen hoeven geen auditie te doen voor het Mbo of het Hbo binnen LMIPA en wordt aangenomen onder voorbehoud dat er geen grote veranderingen plaatsvinden in zijn inzet en fysieke conditie en dat hij het mbo-diploma (niveau 4) dan wel, het havo- of vwo-diploma behaalt voordat het nieuwe studiejaar begint. Een Groene Kaart kan ook worden uitgedeeld aan kandidaat-auditanten tijdens de eerste of tweede auditieronde.

5.4.2 Procedure

Leerlingen die een groene kaart krijgen ontvangen persoonlijk bericht. Indien de leerling de Groene Kaart accepteert, dient hij het volgende te doen c.q. rekening te houden met het volgende:

1. De leerling stuurt voor een bepaalde datum een bevestiging per e-mail aan de secretaris van de Toelatingscommissie, waarin hij aangeeft gebruik te willen maken van de Groene Kaart.
2. De leerling moet zich inschrijven bij Studielink. Daarnaast schrijft hij zich in bij LMIPA middels een inschrijfformulier.
3. De leerling onthoudt zich van deelname aan audits bij andere opleidingen.
4. De leerling doet een gedeeltelijk mee tijdens de Selectie dag (de derde ronde) in verband met de klassenvorming. Deelname aan deze Selectie dag staat los van het reeds genomen besluit deze leerling toe te laten tot de opleiding.

6 Stages & projecten

6.1 Inleiding

LMIPA kent een uitgebreid stageprogramma. Het doel van dit stageprogramma is de leerlingen vertrouwd te maken met het podium. Immers ook hier geldt: jong geleerd is oud gedaan.

De inrichting van de stage is in hoge mate afhankelijk van het niveau van de leerling en de mogelijkheden die zich voordoen. In ieder geval geldt het Project Integratie (de Eindpresentatie) ook als stage.

6.1.1 Verplichte deelname

Deelname aan stages is verplicht. Indien om wat voor reden dan ook een leerling niet aan de stageverplichtingen kan voldoen, dient hij dit vroegtijdig aan de studieleiding door te geven. De studieleiding beslist dan over een eventuele vervangende opdracht.

6.1.2 Stagebegeleiding

Alle stages zijn te allen tijde onder begeleiding van een deskundige, die ook de beoordeling van de prestaties van de leerling verzorgt.

6.2 Vaste stages & projecten

6.2.1 Project Integratie

Periode E van alle leerjaren staat volledig in het teken van het gemeenschappelijke eindejaar project: het Project Integratie (ook wel "Eindpresentatie" genoemd). In dit tredenonderdeel komen de tredenonderdelen van het gehele curriculum aan bod. De Eindpresentatie vindt plaats in een theater en wordt een aantal keren opgevoerd voor publiek. De choreografieën worden gemaakt door docenten, Hbo-studenten en externe choreografen.

6.2.2 Project Open Podium

Leerlingen in treden 4 t/m 8 voeren minimaal één keer per jaar een open podiumvoorstelling op. Dit project heeft als doel de leerlingen te laten kennismaken met wat er al zo komt kijken bij een productie. De leerling heeft daarom zelf ook een aandeel in de productie. De open podiumvoorstelling dient als stage.

6.2.3 Projecten voor trede 1 t/m 6

In perioden A/B en C/D volgen na de tentamenweek één of meerdere lessen van een gastdocent. Dit kan betekenen dat zij 1) kennismaken met een andere wijze van invulling van de disciplines waaraan zij reeds gewerkt hebben of 2) dat zij leren hoe je een verbinding kunt aanbrengen tussen de disciplines waarin zij afzonderlijk les hebben gekregen. De leerlingen van de laatste klas van de VbbM volgen sociaal-maatschappelijke stages waarvan de invulling per jaar en per leerling kan verschillen.

6.2.4 Projecten voor trede 7 en 8

De leerlingen van de twee laatste klassen van de vooropleidingstrajecten VbbN en VbbH (treden 7 en 8) ontwerpen aan de hand van een thema en met ondersteuning van hun coördinator een project in de *performing arts*. Als afsluiting verzorgen zij een uitgebreide presentatie van een uur. Hiervoor worden de docenten en leerlingen van de andere afdelingen ook uitgenodigd. Omdat de leerlingen van de VbbN alleen in het weekend les hebben heeft hun project een kleinere omvang dan dat van de leerlingen in de VbbH.

7 Optredens

Als leerling aan LMIPA heb je talent, anders was je niet aangenomen. Onze leerlingen zijn dan ook zeer gewild, met name in het schnabbelcircuit. Echter, het lesprogramma laat zich –zeker in combinatie met school- hiermee niet goed combineren. Blessures, verzuim, suf in de les staan, het kan het afscheid van de opleiding betekenen.

Daarom moet toestemming voor audities en optredens buiten schoolverband altijd worden aangevraagd via algemenecommissie@luciamarthas.nl.

De algemene commissie beoordeelt wat de consequenties zijn van deelname aan schnabbels voor de continuïteit van de opleiding en of, en onder welke voorwaarden, een schnabbel met de opleiding te combineren is. Uiteraard wordt hierin gestreefd naar de best passende oplossing voor de leerling.